

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף ט

למדנו במשנה: מעשה שבאו בניו של רבן גמליאל מבית המשתה ואמרו לו שעדיין לא קראו קרית שמע, ואמר להם רבן גמליאל שהם יכולים לקרוא עד שיעלה עמוד השחר. הגמרא מבארת שרבנן סוברים כרבן גמליאל שאמר שמותר לקרוא עד שיעלה עמוד השחר, והסיבה שהורו שמותר רק עד חצות, כדי להרחיק את האדם מן העבירה.

למדנו במשנה: הקטר חלבים ואברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר וכו'.

הגמרא שואלת למה המשנה לא הזכירה גם את מצוות אכילת קרבן-פסח שמצוותו עד עלות השחר? ומתרצת שהדבר תלוי במחלוקת תנאים: האם לומדים 'גזירה שוה' ממכת בכורות שהיתה בחצות - כך זמן אכילת הפסח רק עד חצות, או שלומדים מהפסוק "ואכלתם אותו **בחפזון**" שזמן אכילת הפסח הוא בשעה שבה **נחפזו** בני ישראל לצאת ממצרים, וזה היה בעלות השחר.

הגמרא מביאה מחלוקת תנאים נוספת בעניין זמן אכילת קרבן-פסח:

נאמר בפסוק שלשה זמנים שונים: "שם תזבח את הפסח **בערב**, **כבא השמש**, **מועד צאתך ממצרים**". לדעת רבי אליעזר '**בערב**' הוא זמן השחיטה, '**כבא השמש**' (= משהחשיך היום) הוא זמן אכילה ומותר לאכול עד חצות, ו'**מועד צאתך ממצרים**' (=בבוקר) הוא זמן **איסור אכילה** שכבר נאסר הקרבן באכילה וצריך לשרוף אותו. ולדעת רבי יהושע '**בערב**' הוא זמן השחיטה, '**כבא השמש**' (= משהחשיך היום) הוא זמן אכילה, ומותר לאכול את הקרבן עד '**מועד צאתך ממצרים**' (=הבוקר).

הגמרא מביאה עוד בעניין יציאת מצרים:

אמר הקב"ה למשה שיבקש מבני ישראל שישאלו מהמצרים כלי כסף וזהב. כדי שלא יאמר אברהם אבינו ש"ועבדום ועינו אותם" קיים בהם, ואילו "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" לא קיים בהם.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

נאמר בפסוק "וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום". יש אומרים שבני ישראל שאלו בעל כרחם של המצרים, ויש אומרים שהמצריים השאילו לבני ישראל בעל כרחם של ישראל - שלא רצו לשאת משאות.

בני ישראל רוקנו את המצריים מכל ממונם.

אמר הקב"ה למשה שיאמר לבני ישראל, שכמו שהיה איתם בשיעבוד מצרים כך יהיה איתם בשיעבוד מלכויות. אמר לו משה "דיה לצרה בשעתה" מדוע לצער אותם ולומר להם שיהיו להם עוד שיעבודים? אמר לו הקב"ה שאכן לכך התכוון, שלבני ישראל יאמר שהוא נמצא איתם בשיעבוד מצרים, ורק למשה עצמו אמר שיהיה איתם בשיעבוד שאר מלכויות.

משנה: לאחר שלמדנו על דיני זמן קריאת שמע של ערבית, משנה זו עוסקת בדיני זמן קריאת שמע של שחרית - ממתי ועד מתי זמן קריאתה.

הגמרא מביאה סימנים שונים (בנוסף לסימנים שהובאו במשנה) לתחילת זמן קריאת שמע של שחרית, ומסקנתה שהזמן הוא כשיתחיל להאיר קצת היום, ואדם יכול לזהות את חבריו ממרחק 4 אמות.

רבי יוחנן אומר ש"ותיקין" היו גומרים לקרוא קריאת שמע של שחרית עם הנץ החמה.

הגמרא מביאה שהסומך גאולה לתפילה לא ניזוק באותו יום, ודנה בעניין סמיכת גאולה לתפילה בתפילת שחרית.

מושגים בדף

גזירה שווה: מילה דומה הנמצאת בשני מקומות בתורה. **ותיקין:** אנשים עבויים שמחבבים את המצוות. **משיראה את חבריו רחוק ארבע אמות ויכירנו:** הכוונה שיהיה קצת אור ויוכל להכיר ולזהות חבר שמכיר אותו קצת. **ארבע אמות:** כ-2 מטר.

